

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:
8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "
Kolek (štampelj) zneso vselej
30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja petkrat na teden in sicer
v torek, četrtek in saboto.

Gregor VII. in grofinja Matilda.

(Konec.)

Če je pa nemška kritika tako nepravilna, tako enostranska, pa zgodovinar nikdar ne sme biti, sicer je paskvilant in ne zgodovinar, naj bi imel še toliko šolskih spričal ali diplomov. Kdor hoče pisati o papežih ali o papeštvu, ta mora kaj več vedeti, nego kar je Zimmermann v sramotnem svojem listu „die Freiheit“ pisal. On naj gré in naj bere Gfrörerjevega „Gregor VII.“ ali slavnega Hübnerja neprecenljivo knjigo „Sixtequint. D' apres des correspondences diplomatiques inedites.“ 3. vol. Paris 1870 (1537 strani), potem bo še le vedel, kaj je bilo papeštvo v zgodovini, kaj je storilo za napredek človeštva, omike, državljanske svobode, in kakšne zasluge ima za vede in umetnje!

Ne samo cerkvena, tudi posvetna zgodovina šteje Gregorja VII. med svoje največe može, med velikane prve vrste. Ni toraj smešno in jako nezagovorljivo, da neznano človeče prav zaničljivo piše: „Nočemo se muditi pri Gregoriju VII.“ itd. in ga potem mimogredé prav krivično obrekuje zaradi njegovega „priateljstva do grofinje Matilde“.

Kaj si mora misliti tak človek, ako ima enkrat priliko čitati besede, s katerimi popiše Gfrörer vzvišeni značaj grofinje Matilde (kn. V. str. 806—810) in še pred Gfrörerjem protestantski zgodovinar G. A. H. Stenzel (Geschichte Deutschlands unter den Fränkischen Kaisern. Leipzig 1827). Naj navedem na kratko besede Stenzel' nove: „V vsih državljanskih opraviilih dobro izurjena je neutrudljivo potovala pa svojih deželah, da je vse v red spravila in v redu tudi ohranila. Najlepši kinč svojega sijajnega dvora je bila ona sama. Radodarna revežem, pripomočna nesrečnim, je

zidala in kinčala mnogo cerkev in samostanov. Tudi viharne vojske niso prerezale njenih duhovnih opravil. Ko je nesreča prišla čez njo, ko so jo zapustili njeni podložniki (vazali), napadena v svojem gradu Kanosi je našla še tolažbo v branji svetega pisma, kterega je bolj temeljito razumela kakor marsikteri škof tistega časa.“ In drugi, tudi protestantski zgodovinar dr. Jurij Weber piše („Allgemeine Weltgeschichte“ VI. knj. st. 307): „Ona je živela kakor v samostanski odpovedi. Njeno srce je bilo neobčutljivo za radost posvetne ljubezni. Le za cerkvene ideale papeža Gregorja je plamenela duša njena.“ — Kronisti enajstega stoletja nam pripovedujejo, da jo je ljudstvo sploh imenovalo „veliko grofinjo“ in na pečatu je imela geslo: „Matilda, po božji milosti to, kar je, ako je kaj.“ Protestant Weber reče, da ji je papež Urban VIII. „po vsi pravici“ nadgrobni spomenik postavil med spominjki papežev pri sv. Petru v Rimu in imenoval jo „braniteljico apostolskega stola“.

Tako pišejo protestantski zgodovinarji vkljub svoji narodno-nemški in cerkveni enostranosti, ker so prepošteni, da bi si laži izmišljevali in prevračali dokazane zgodovinske dogodke. Kaj pa „naši“ katoliški pisarji? Imenujejo se „katoličani“, a to ni nič nego hinavstvo. Naj rečejo ljudstvu, da ne verujejo v Boga, niti v večno življenje, niti v potrebe in svetosti vere in cerkve, naj rečejo ljudstvu, da tudi pri človeku kakor pri živini je vsega konec, kadar človeka v grob položijo, potem naj še-le pišejo o cerkvenih rečeh, o papeštvu itd. Potem saj ne bodo več ljudstva zapeljevali. Vsak bo vedel, kaj ima misliti od tacega brezbožnega pisatelja.

V Ljubljani 5. junija 1874.

Dr. E. H. Costa.

Opombe k „Narodovemu“ „Nasledki prisilnega celibata“.

(Spisal ultramontanus.)

Iz Štajarskega, 28. maja.

(Dalje.)

Prašajmo se pa zdaj, kakšni nameni da so dotičnega pisatelja in vredništvo „Naroda“ pri tem objavljanju voditi mogli?

Eden glavnih namenov modro vredovnega časnika mora biti, npravni čut pri svojih bralcih kolikor toliko gojiti, jih npravnemu idealu bližej voditi; vsaj bi noben časnik ne smel temu naravnoč nasproti ravnati. Da je to res, temu menda tudi „Narod“ ne bo oporekal, on, ki se vsega zavzetega kaže nad npravno popačenostjo „klerikalcev“, ter nam tako rad moralo pridiguje. Je-li pa priobčenje škandaloznega spisa o nasledkih prisilnega celibata zmožno pri bralcih npravni čut gojiti? Ne bo-li velikoveč ravno nasprotnega učinka imelo, vsaj pri mnogih bralcih? „Narod“ mora ali prav nizko mnenje imeti o npravnosti svojih bralcev, češ, da jim je prijetno v takem blatu, ker so sami vsi umazani; ali pa previsoko, češ, da so tako visoko povzdignjeni nad slabosti navadnih ljudi, da se jim nobena skušnjava bližati ne more. A mi ne enega ne drugega nočemo od „Narodovih“ bralcev misliti. Kdo bi namreč zamogel o npravnem stanju vsih „Narodovih“ bralcev tako nevredno misliti, da se bodo radovali nad takim blatom, ki jim ga predlaga? Ne moremo pa tudi previsokega mnenja o npravni omiki „Narodovcev“ imeti, ker drugač bi morali s sveto nevoljo takemu časniku, ki svoje prostore s škandali polni, hrbet pokazati. Poštenega namena tedaj „Narod“ pri tej objavi imeti ni mogel.

Podlistek.

Da se resnica prav spozná, Je treba čuti dva zvoná.

V sedanji dobi človek vérne katoliške vesti, kadar sliši ali bere o pesnih, ki jih je na svetlo dal nov ali mlad pesnik, koj plaho poprašuje, kake so le, ali se ne žali po njih vsaj resnica in pravica, morebiti celó lepota, svest si, da lepo ni, kar protivi dobroti in pravoti. Marljivo se obdeluje slovstveno polje naše, in slovenskega pesništva livade niso tako zanikarne in neprijazne, kakor se marsikomu dozdeva. Dokaj dobrih pesnikov ima mali narod slovenski, le premalo poznane in toraj premalo čislane so njihove — po raznih časnikih in knjigah raztresene poezije. Naj bi dobri pesniki skupaj dajali na svetlo svoje pesmi in naj bi za ranjcimi pobirala jih Matica slovenska ter priobčevala na slavo in v korist narodu slovenskemu!

Med mladimi pesniki slovenskimi sta nedavno zaslovela vrla brata dva Cimpermana — Josip in Franjo. Priobčevala sta poskušnje svoje najpred po časnikih. Leta 1869 dá starejši, Josip, pesmi svoje skupaj na svetlo; posvetil jih je dr. E. H. Costi. Kar pomladanske cvetice ali kar tičke mladega pesnika so bile sploh vgodne. — Letos pa so prišle na dan v „Slovenca“ že omenjene „Pesni. Zložil Franjo Ser. Cimperman, uredil in izdal Josip Cimperman. V Ljubljani. 1874.“ — Zbirki sami je pridejal spis življenja in pesni svojega lani umrlega brata ter lepo elegijo, ktero je zložila sloveča pesnica Lujiza Pesjakova ranjkemu v spomin.

Kar tiče zbirko pesniško, obžalovati je to, da je pomanjkljiva, kar pa opis življenja in pesni, da je nedosleden sam v sebi, nekaj šaljiv nekaj žaljiv, nepraveden celó do ranjcega.

Bil je rojen Franjo 3. sept. 1851. Dečku že je huda bolezen pokvarila pogled, kar mu je v življenji pozneje delalo mnogo težav. Učil se je v mestni glavni šoli pri sv. Jakobu izvrstno. V strahu pred šolami latinskimi poloti

se tiskarstva, potem bukvoezarstva, popusti oboje in zamudivši eno leto vstopi vendar v gimnazijo, kjer navadno med najboljšimi v vseh naukih prispe v osmo šolo, obolí ter umre 30. majnika 1873. „Zg. Danica“ je o smrti njegovi ponatisnila prvi in zadnji spis njegov šolski: „Conscia mens recti fama mendavia ridet“, pa „O duhovadbi“, ter rekla mu v spomin, da je bil biser med mladino, da je pel le čedne pesni, imel posebno bister um in blagočutno srce, pečal se veliko s slovensčino; bolelo bolelo ga je pa, da se je tolika neotesanost vgnjezdila v novejši slovenski književnosti. Kdor je ranjcega res poznal, rad pritrđi tem besedam; obče je bilo tudi sočutje med šolsko mladino, in marsikdo ga je blagroval, češ, najsrečnejši med vsemi je sedaj ranjki Franjo sam.

Bilo je majnika l. 1869, da je prva pesem njegova prikazala se na svetlo v „Zg. Danici“: „Naša prava domovina, in po tej julija v „Učit. Tovaršu“: Kriva jablana, ter v „Besedniku“: Na polji. V te časnike je tudi poslej pošiljal svoje pesmice; „Besedniku“, ki

Ne bom deleč od resnice zašel, ako v naslednjem prave namene razkrijem, ki so mogli vredništvo „Narodovo“ pri objavi onih pohujšljivih spisov ter pisatelja samega voditi.

1. Vstav celibata kot nenravnega in duhu sedanjega veka neprimerne proglasiti, ter kolikor toliko pripomoči, da se odpravi. Zares se danes veliko govori in piše za celibat in protinjemu, in mogoče, da so kateri tudi med duhovni v principu zoper celibat. Toda duhovskemu stanu v čast moramo reči, da vsi duhovni, ki so pravega cerkvenega duha navdani, so tudi zvesti privrženci celibata. In takih je gotovo po vesoljnem svetu nezmerna večina, ter utegnejo nasprotniki le posamezni biti. Če so se pa med kat. duhovni više in nižje vrste našli in se še nahajajo izvržki, ki vsej npravnosti v obraz bijejo, je-li tega edino samo celibat kriv? Se-li mora zavoljo tega, ker so eni grešili, vstav celibata kot nenraven proglasiti in v principu zavreči?

Prašam „Narod“, se-li tudi v zakonih vse pošteno in po postavah npravne godi? Tudi zakon je nraven vstav, ali se pa v zakonih nič nenravnega ne zgodi? Kaj nam zgodovina, kaj sedanost o tem pripoveduje? Nam zgodovina ne poroča o tolikih vladarjih in drugih visokih svetnih osebah, ki so poleg svojega pravega zakona živeli z drugimi v največji nerednosti v veliko pohujšanje vsih podložnikov? Ali se ne slišijo toliko objokovanja vredni zgledi le vse prevečkrat še zmiraj? Nočem se truditi z navajanjem umazanih historij iz zakonskega življenja visokih zgodovinskih oseb, kajti „Slovenec“ ne hlepi po časti škandalarskega lista. Kakšen izgled nam daje v tem oziru med vladarji „il Rè galantuomo“, za ktere kot ječarja sv. Očeta pa „Narod“ nima besedice graje! Mar pri liberalcu pregrehe niso graje vredne? Laški časniki o njem lepih (?) reči pripovedujejo, ne da bi se dementovali ali zasekali.

In če pogledamo v bolj nizke kroge navadnih človeških otrok, v zakonu in zunaj zakona, gosposkih in kmečkih, po mestih in na deželi, ni treba popisovati, koliko obžalovanja vrednih neredov in zmešnjav se nahaja v zakonih, koliko je zraven zakona nevrednih žrtev pohotnosti. Glej zadnje sodnijske obravnave o tej zadevi v Celji. Mnogo jih je, ki svoje sramotne nezvestobe celó več ne prikrivajo, cela okolica vé in se pohujšuje. Ali mar tako

življenje ni pohujšljivo? Doslednje bi moral tedaj „Narod“ tudi zakon kot nenraven proglasiti in v principu zavreči. Tega pa ne bo on, ne kdo drugi pametni storil. Velja tedaj tukaj, kakor pri celibatu: „Servetur usus, tolatur abusus“. Ali, dokler bo imel človek prosto voljo tako k dobremu kakor k hudemu, bodo zmiraj se nahajali tudi v najsvetejših rečéh taki „abusus“, mnogotere pregrehe in hudobije.

Ali mar „Narod“ s svojimi liberalnimi principi in z nenravnimi pripomočki, to je, s pohujševanjem, méni človeštvo k npravnemu idealu povzdigniti? (Dalje. prih.)

Avstrijsko cesarstvo.

Iz Ljubljane, 10. junija. (Izv. dop.) K popisu „obola“ ali davka, kterege zahteva država od vsacega državljana, imamo še nekaj dostaviti, kar pobije vsako pritožbo zoper cerkveni „obolos“. Ta obolos je kolek ali „štempelj“, kterege zahteva država za vsako pismo, ki ima državno veljavo, za vsak prepis iz davkarskih knjig, za vsako dolžno pismo, za vsako pobotnico, za vsak račun itd. In kako ostro se pazi na to, da se ta davek ali „obolos“ gotovo odraja! kdor pozabi prilepiti na tako javno pismo kolek, če se zgodi to tudi iz nevednosti, zapade denarni kazni, ktera se od njega, če je ne plača rad ali je ne more plačati, s silo iztirja.

Kak „obolos“ je pri nas colnina! Za vsak pridelek ali izdelek, ki se pripelje n. pr. iz Trsta, iz Dalmacije, Reke (in to so kraji avstrijskega cesarstva) se plačuje colnina.

Najobčutljiviši davek je pa za nas davek, ki ga plačujemo od tiste stvari, brez ktere ne moremo biti, namreč od soli. Sol moramo plačevati vsaj trikrat tako drago, kakor je vredna. To moramo, kajti neslanih jedi ne moremo uživati. Ta davek ni nikakor opravičen, še manj kakor „obolos“ od tobaka. Toda davek na tobaku plačuje se prostovoljno, kajti brez tobaka se lahko živi, brez soli pa ne.

Pa tudi za pravico, ktera po vsaki postavi človeku gre in mora biti, moraš plačati „obolos“, ako jo hočeš imeti, kajti zastonj se nič ne dobi od države. Plačuješ sicer davke od zemljišča itd. zato, da se ž njimi plačujejo tisti, kateri imajo braniti pravice tvoje, a za vsak slučaj moraš vendar-le še posebej davek plačevati,

ako hočeš, da se ti pomaga do tvoje pravice. In ta davek moraš plačati že naprej, brez ozira na to, ali boš dosegel pravico ali ne. Če iščeš svoje pravice zoper dolžnika, ki ti noče plačati, ali tožiš koga, ki ti pridržuje kako drugo pravico, moraš prej plačati koleke (štempeljne), predno veš, boš li kaj dosegel ali ne. Kako „čuden“ je včasih tak davek, to je pokazal n. pr. konkurs znanega „polomuha“ Plachta na Dunaji. Upniki, ki so naznanili sodnji svoje tirjateve, da se jim odmeri njim pripadajoči del še ostalega premoženja, morali so plačati toliko koleka, da je imel konečno vsak, ki je dal za koleke n. pr. 75 gld., dobil pa le 30 gld. za svojo tirjatev, potem vrhu vsega, kar je prej zgubil, še 45 gld. zgube; toraj je moral za to, ker se je potezal za svojo pravico, plačati na vrh zgube še 45 gld.

To je „obolos“, o katerem bi se dali pisati gromeči sestavki. Če ima kdo človeka, kteremu mora dati vsako leto več sto goldinarjev, se pač ne bo pritožil čez tistega, kteremu daje sem ter tje prostovoljno kak krajcar. Hic Rhodus, hic salta, „Tagblatt“!

Iz Ilirske Bistrice, 6. junija, — (Izv. dop.) Gromeči možnarji in slavoglasno doneči zvonovi naznanjevali so delapust, sveta želja je navdajala katoličane in vse je hitelo staviti „mlaje“ v čast presvetega rešnjega Telesa. To je bilo tolikanj bolj zaželjeno, ker so bili prejšnji sprevodi navadno po slabem vremenu zabranjeni. Kje ste bili pa vi, bogotajni brezverci, ko je bila tolika množica pravovernega ljudstva zbrana pri sprevodu? Kje bi bila zmaga, ako bi se ljudstvo vprašalo o klerikalstvu ali liberalizmu, vprašalo brez sleparske sile? Je mar vse to ljudstvo brezumno, če hvali brezkončnega Vladarja nebes in zemlje? Kje je breztaktnost? In vedno le nas grizete in s farizejskim maslom mažete, če le kje kaj zveste o posameznem duhovniku. Le grajajte napake, ne pa verskih resnic; grajajte pa tudi napake svoje, ker jih menda tudi nimate premalo, potem bomo rekli, da ste pravični. Lahko se je norčevati s polnim trebuhom in s krepko zdravimi udi, pa le toliko časa, dokler božji srd norčevalca ne zadene, ker znano je, da bogotajci so ali ljudje, katerim se predobro godi, ali pa, ki so posebno slabo izrejeni; ker piškavo drevo cepiti je večjidel le prazno delo.

Veseli nas, da se tukajšnji gg. duhovniki in gg. učitelji tako lahko porazumejo, kar je

se je nekako najbolj prilegal njegovemu srcu, je zvest ostal prav do konca; v „Zvon“ celó ni dopisoval, tudi „Zora“ mu ni bila popolnoma po godu. Jako mikavna in podučna je v „Tovaršu“ l. 1870 poslovenjena: Npravno računstvo. — V „Danici“ so razun omenjene l. 1869 pesmice njegove: Spoštuj starost; Jutranja molitev; V te zaupam, o Gospod; l. 1870: Razodenje v natori; Prepozne solze; O novem slovesnem posvečevanju Marijnega spominka pri sv. Jakobu v Ljubljani 7. kim. 1870, pesem zgodovinsko znamenita; l. 1871 sprelepa: Sveta maša; Pred sv. obhajilom in po sv. obhajilu; Sveto Rešnje Telo dvakrat, in značajni: Sklep. — In o vsej tej duhovni poeziji Francetovi ni ne besedice niti v zbirki niti v življenjepisu! Je li storilo se to vedoma ali nevedoma?

Kdor je opazoval ranjkega, kako je napredoval, ter poznal nekoliko njegovo blago srce, kdor prebira njegove pesmice, bere pesem v spomin A. Umeka Okiškega († 15. jul. 1871), bere v basnih, kar je pisal on sam o

Vodniku, Vilharju, Cegnarju, o prilikah in podobah sv. pisma, spis zoper obrekovalce itd.; on spreume pripis Borisu Miránu k pesmi „Studenec izpoznani“, pa tudi nekoliko drugače sodi ranjkega pesnika, kot ga je sodil brat Josip, vzlasti v spisu o duševnem razvitku njegovem.

Da bi mogel Franjo nazaj iz unega sveta, ogovoril bi brata svojega sedaj nekako tako-le: „Tako ni prav, Josipe! Nekdanji učitelj moj je pel: Perva struna, ki zapoje, — Božjo slavo nam zvišuje! — Naj unema sestre svoje, — In v soglasje jih združuje! — Tudi jaz se ne sramujem Boga (z veliko črko, ne z malo) in duhovnih pesni, kar sem jih na svetlo dal po „Zg. Danici“, ne prostih in milih, kar sem jih dal po „Učit. Tovaršu“, „Besedniku“ itd. „Danice“ celó ne imenuješ, „Tovarša“ zoveš le nekov pedagogičen list? Je li greh pravemu pesniku, pevati po „Danici“, „Tovaršu“ ali „Besedniku“? Fanfaroner nočeš biti, pa si vendar le, govoreč o bratu v tako mo-gočni množini! Če že hočeš biti sam Antej velikan, ostani na zemlji ter se ne dvigaj na

višave, da se po tvojem petji tudi tebi ne zgodi, kar se je zgodilo Ikaru. Modrih, vrlih mož nam je treba, ne šušmarjev. Kar eden poje, sto jih kvasi, in v čemur svariš druge, pregrešiš se sam. Če si že hotel pisariti preučeno o Preširnu kakor o nekdanjem kolosu na otoku Rhodusu, o edino pri naših Abderitih vladajočem brezpametnem okusu, o nekaterih napihnjenih možakarjih in neomejeni njihovi oblasti v literaturi, o literarnem humbugu pri Slovencih, o religiozni in patrijotični prenapetosti in sentimentalnosti, o boji z nevednostijo in trmoglavostijo, o velikih glavah ostalih iz antediluvijalne dobe, o njihovi narodu neizrečno škodljivi eksistenci, o banderu slobode Stritarjeve, o mojem poetičnem maščevanju (oh!) za vse meni storjene krivde, o poezije čudodelnih panacejah za težke mi udarce osodine itd. itd.; — pisal bi bil mari drugam, že veš kam, le k mojim pesnim nikar! Čudni so res pesniki slovenski. Bolj čudni zdé se meni pa — Sodniki vladajoči, — ker jim je proti, kar ni za; — Umetnost jim ne loči! — Umetnost, umetnost naj bi

gotovo vsim faranom v lep izgled; to priporočamo vsim tistim učiteljem, katerim je doslej čč. duhovščina trn v peti, ker lepi zgledi mnogo pripomorejo k povzdigi srečnega blagostanja.

Iz Dunaja, 10. junija. „Deut. Ztg.“ poroča, da so vsi c. k. deželni namestniki zaradi deželnih zborov, ki se imajo sklicati že 15. t. m., prišli na Dunaj. Nam se ne zdi neverjetno, da bi se deželni zbori v taki naglici sklicali in bi deželni poslanci pri največji vročini zborovali, ministri pa radovali se v toplih. — Nek dopisnik „Augsburger Zeitung“ poroča, da na jugu vse kaže na to, da sta se avstrijski in ruski cesar pri shodu v Petrogradu za trdno dogovorila o svoji politiki na jugu brž ko ne na podlagi nekdanje pogodbe med carinjo Katarino in cesarjem Jožefom II. Za zdaj bi se izvršila le prva točka te pogodbe in Bosna združila z Avstrijo, na katero se ozirajo kristjani, ki od Srbske, odkar je knez Milan obiskal Sultana, ne pričakujejo nikakoršne pomoči. Da Avstrija na jugu nekaj namerava, pravi dopisnik, priča tudi to, da je škof Štrosmajer, ko je nadvojvoda Albreht bival v Oseku, več urse pri njem pomudil in z njim razgovarjal se o Bosni. Tudi dalmatinska poslanca Klaič in Monti sta kmalo po odhodu nadvojvode Albrehta obiskala škofa Štrosmajerja in pri ti priliki pogovarjala se z nekaterimi veljavnimi Srbi ter vprašala, kaj bi pač Srbska rekla, če bi Avstrija zasegla Bosno.

Na mejah se tudi že delajo nekake vojskine priprave in poštni vradniki imajo povelje, pripravljene biti za bojno službo. Ruska bi Avstriji prepustila srbske pokrajine, zato pa od nje dobila izhodno Galicijo in na Bulgarskem za enega svojih knezov ustanovila novo kraljestvo. To se je pa določilo v soglasju s Francosko ter priča, da napad je prav obrnjen proti Pruski, ki čedalje ošabnejša prihaja.

Ali je kaj na tem, ali ne, tega še ne vemo, to pa je gotovo, da blagostanje Dalmacije se bode le vtrdilo, ako Avstrija pridobi Bosno ter Dalmatincem da priliko občevati z notranjimi deželami.

Česka, 10. Staro- in mladočeski listi pišejo, zastran bodočih volitev za deželni zbor, jako spravljivo. „Vsi imamo le enega sovraž-

ločila, in razsojevale naj bi se pesni po pravih vede in umetnije, ne pa po slepilih stranke in uličarije. Kdaj boste Slovenci, složni med seboj, na slovstvenem polji hvalili, kar je hvale, in grajali, kar je graje res vredno, pravični živim, pravedni vsaj mrtvim? Prosil sem gledé pesni svojih bralca slednjega, toraj tudi tebe, Josipe:

Le ostro jih sodite, a ne krivo,
Miatite snop, da zernja kaj dobite,
Če nij li klasje prazno in snetivo.

Za zernje nikdar plev mi ne jemljite,
Da dobro raste, trébite si njivo;
Če prave so, mi zdravi jih berite!

Pač res, klasje, kar nabral nam ga je na pesniškem polji slovenskem blagi Franjo Ser. Cimperman, ni prazno in ni snetivo. Pesni prave so, in toraj brez strahu vsakdo z Josipom sme reči, da spodobi se ranjkemu mesto med najboljšimi pesniki mile domovine slovenske. Občna je tudi želja, naj pokupijo domoljubi omenjene pesni, da v drugi boljši zbirki kedaj Franjo Ser. Cimperman v istini pokaže morda se svetu slovenskemu. Da

nika, pravi „Pokrok“, kteremu ves narod kakor en mož nasprotuje. Malenkostna pričkanja naj o važnem in slovesnem trenutku odjenjajo, in v čemur se ne strinjamo, to bode mo že med seboj poravnali.“ Tudi „Narodni Listy“ pišejo, da se mora zopet povrniti prejšnja sloga in bratinstvo. To so kaj vesela znamenja in nas navdajajo s trdnim upanjem, da bodo pri volitvah zopet zmagali vsi narodni kandidati ter ustavovercem pokazali, da vrli česki narod ni voljen ukloniti se pred stranko, ktera je v strašni manjšini, pa bi si rada podjarmila vse avstrijske narode.

Tirolska, 10. junija. Baron Prato se je državnemu poslanstvu odpovedal, ter v pismu, s katerim je to predsedniku državne zbornice naznanil, rekel, da katoliški duhoven kot poslanec ni popolno prost. Ravno tako je pisal tudi tridentinskemu županu, grofu Consolatiju. Če bi to trdil kak liberallec, bi se temu ne čudili, katoliški duhoven bi moral pa vedeti, da človek pri svojem ravnanji nikdar ne sme pozabiti na to, kar pravica in resnica, kar naravno in mednarodno pravo od njega tirja. Kdor tega ne stori, tisti nikakor ni zmožen biti ljudski zastopnik, in baron Prato je najbolje storil, da se je poslanstvu odpovedal.

Vnanje države.

Pruska, 10. junija. Bismark biva v Varzinu, pa njegovo zdravje je jako slabo; liberalci pa tega ne verjamejo in vpijejo, da Bismark ne sme bolan biti, dokler ne izvrši svojega dela. Pa to vpitje božje previdnosti ne bo obrnilo in tudi Bismark bo moral skušiti, da ima nad seboj še enega Gospoda, kteremu se morajo podvreči tudi najmogočnejši vladarji na zemlji. Tudi on temu Gospodu ne bo odšel, in kar je pripravil, čegavo bo? Na Pruskem ga nimajo možaka, pravi „Germania“, da bi nadaljeval Bismarkovo politiko in z njim bo konec tudi njegovega dela.

Španjska, 10. junija. Konhu zopet nagaja deževno vreme, kakor prejšnje dni Morionesu. Njegov general Echague je bil od Lizazaraga dobro našeškan, ko je hotel s 4000 vojaki predreti v roncevalsko dolino in jo je komaj odnesel v Tafallo. Konha, kteremu primanjkuje vojakov in denarjev, je šel k staremu Esparteru, da bi se z njim posvetoval, kaj bi počel; pa Espartero mu bo težko zamogel svetovati, ker je on svoje dni proti Karlistom zmagal le vsled izdajstva.

se resnica prav spozná, čuti je treba res oba zvona, in nekoliko o tem v dokaz naj se ponatisne v „Slovenu“ njegovih v „Dan.“ 1871 priobčenih pesni duhovnih vsaj sklep, kateri tolikanj soroden s prvo znano pesmico njegovo „Naša prava domovina“ glasi se tako-le:

Sklep.

Življenje jaz naj zaigrál bi svoje
In večno srečo dal za pest prahú?
O svét, ne maram za sladkosti tvoje,
Ki smertni strup v podobi so medú!

Naj duh visoko k nébu se dviguje
In prazno mi je slepih želj sercé;
Po sreči zémeljski ne vezdihuje,
Ki nič ni kakor skrito le gorjé.

Posvatni hrup nikakor me ne moti,
Zastonj mi meče ladijo vihár!
Obup in strah se nikdar me ne lóti,
Doklér mi sije svete vere žar.

Naj svet vesvoljni se okrog potresa,
Naj iz oserčja zemlje vró moči,
Naj svoje luči zatemne nebesa:
Udan Gospodu bodem žive dni.

(Resnicki.)

Domače stvari.

(Vabilo k besedi Ljubljanske čitalnice), ki bode nedeljo dné 14. junija 1874 ob 8. uri zvečer pri lepem vremenu na čitalničnem vrtu. Program: Tovačovsky: „Straža na Višegradu“. Véliki moški zbor. — 2. Engelsing: „Kak daleč“. Moški zbor. — 3. Nedved: „Zvezdi“. Moški zbor in bariton-solo: solo poje g. Pucihar. — 4. Četverospév. — 5. Abt: „Plesalna“. Moški zbor. — 6. Herold: Napitnica iz opere „Zampa“. Zbor in bariton-solo; solo poje g. J. Noll. — 7. Nedved: „Pesem lovčeva“. Moški zbor. — Med posamesnimi števikami igra c. k. vojaška godba. — Ako je vreme neugodno, bo beseda prihodnjo nedeljo.

(Iz seje deželnega odbora 5. junija.) Na povavilo deželnega predsedstva se deželni glavar vitez dr. Kaltenegger vdeleži komisijskega posvetovanja 8. junija v Novem mestu o razdelitvi 30.000 gold. državne podpore za Dolence. — Deželnemu zboru se bode predložil načrt o prenapredbi instrukcije za deželno računovodstvo. — Sklenilo se je, obrniti se na deželno vladu za podelitev denarne zaloge ali posojila iz državne blagajnice za plače učiteljev ljudskih šol, ker c. k. davkarije še zdaj niso začele priklad za učiteljske plače, iz deželnega zaklada se je pa od 1. oktobra 1873. l. do zdaj že toliko za učiteljske plače založilo, da bi imenovani zaklad iz navadnih za leto 1874. preračunjenih in v zadnjem deželnem zboru sklenjenih dohodkov več ne mogel dajati zalog za plače ljudskih učiteljev. — Vsed dopisa deželne vlade zaradi vpeljanja deželnih okrajnih živinskih zdravnikov se povpraša Štajerski deželni odbor, kako je tam s to rečjo, koliko okrajnih iz deželnih dohodkov plačanih živinskih zdravnikov imajo tam, kako so ti plačani in kake študije imajo. — Županstvu na K... se na vprašanje, kako ravnati z onimi, ki hiše in druga poslopja brez dovoljenja stavijo, odgovori, da naj postopa v takih slučajih po §. 28. točki 10. občinskega reda in po poduku, ki je občinskemu redu dan o oblasti in opravkih občin in županov (stran 35. in sledeče I. svezka v mali obliki na svitlo danih zakonov in ukazov za Kranjsko).

(Banka „Slovenija“.) V nedeljo 7. t. m. je bila prva seja novo izvoljenega ravnateljstva, v kateri so bili odločeni za ravnatelje gg. Brus, Pakič, Fr. Ravnikar in Solmajer. Voditelj g. Blaške je bil sestavil natančen stan banke in poročal, da se mu je posrečilo z najboljšimi pozavarovalnimi zavodi skleniti jako ugodne zveze, ki dajo zavarovancem popolno poroštvo. Sklenilo se je tudi, obrniti se z okrožnicami do sl. knezoškofijstev, naj bi priporočala banko za zavarovanje cerkvenih poslopij; banka je pripravljena prepustiti cerkvam za to del čistega dohodka. Tudi bo društvo jelo samostojno in previdno delovati po Laškem, Angleškem in Francoskem, da pomnoži svoje dohodke.

V korist banke so se zgodile premembe po podružnicah in tako je po pravici upati, da je „Slovenija“ zdaj na poti k boljšemu. Naj bi tudi zlasti častito duhovstvo izdatno podpiralo ta narodni zavod, edini te baže, česar se je tem bolj nadjati, ker je naše duhovstvo sploh za domače, vsim Slovencem koristne naprave bilo še vselej vneto. — Po vsem tem sme vsak pošteni narodnjak z dobro vestjo priporočati banko „Slovenija“ zavarujočemu občinstvu. Bog daj dober vspeh marljivemu delovanju novega opravnega sveta in ravnateljstva!

